

Martin CHURAŇ: Od stavovského shromáždění k modernímu parlamentu

Pohled francouzských ultrakonzervativců na zastupitelskou instituci v první polovině 19. století

posudek diplomové práce, 2006, počet stran 2

Téma, které si Martin Churaň vybral za téma své diplomové práce je velmi obsáhlé. Ultrakonzervativní směr ve francouzském politickém životě zahrnuje na časové ose téměř jedno století od Velké francouzské revoluce po vyměření legitimní hlavní linie královské rodiny Bourbonů roku 1883. Diplomant se rozhodl ve své práci analyzovat snahy krajních konzervativců adaptovat se v podmínkách rodící se občanské společnosti na instituce moderního parlamentarismu. Soustředil se na podle jeho názoru klíčová období, která osudově poznamenala francouzské dějiny 19. století; léta 1815-1817, tzn. první období restaurace charakterizované činností ultrakonzervativní většiny ve sněmovně zvané *chambre introuvable*- sněmovna k pohledání a rok 1852, kdy došlo k nastolení druhého císařství. Rok 1852 považuje Churaň ve shodě s francouzskými historiky za konec legitimismu a ultrakatolicismu jakožto výrazného a vlivného politického proudu, přestože dožíval ještě v prvních letech třetí republiky. Obě události mají společné rysy. V obou případech se zdálo, že nadchází vhodná doba k realizaci politických představ ultrakonzervativců, přesto pokaždé došlo ke zmaru těchto nadějí. V prvním případě narazily na odpor v podstatě voltairiánského panovníka Ludvíka XVIII. a umírněný kurs jeho ministra Decazes. V druhém případě se po rozdrčení republikánské levice střetly s mocenskými ambicemi „prince prezidenta“ a budoucího císaře Ludvíka Bonaparta a jeho eklektickou politickou doktrínou, jež byla s jejich postoji v zásadě nekompatibilní.

Diplomant vycházel při psaní své práce především z tištěných pramenů. Pro období let 1815-1817 použil edici parlamentních zápisů, pro rok 1852 excerpoval listy *La Gazette de France* a *L'Univers*. K výčtu použité literatury přistupoval autor podle mého názoru až příliš redukcionisticky, když zmínil pouze díla mající bezprostřední vztah jeho tématu a koncepci práce (bylo možno uvést více prací například od Stéphana Riase, nebo René Rémonda zabývajících se dějinami politického myšlení ve Francii). Mohl rovněž například uvést některá díla v práci často zmiňovaného ultrakonzervativního teoretika a politika Louise-Gabriela de Bonald.

Při psaní své práce postupoval autor velmi metodicky. Zkoumá vztah ultrakonzervativců k veřejnému mínění, dokládá jejich inspirace ve strukturách starého režimu i snahu nalézt vzor v antice nebo v politických systémech jiných států. Přesně si klade otázky, na které nachází solidně dokumentované odpovědi. Práce má jasnou a přehlednou strukturu, která umožňuje čtenáři se dobře orientovat. Styl psaní je výstižný a ukázněný.

Možné by bylo vytknout autorovi jisté podcenění širšího kontextu. Jakkoliv ultrakonzervatismus jakožto politický směr má své počátky v období restaurace, jeho ideové předchůdce můžeme nalézt již dříve za revoluce a prvního císařství mezi emigranty. Jako příklad lze uvést Josepha de Maistre a jeho díla. Tuto skutečnost mohl autor stručně zmínit v úvodu své práce. Pro českého čtenáře, jemuž je práce určena, mohl autor připojit obsáhlejší pasáž, nastiňující širší politický a společenský kontext počátků restaurace, a stejně se poněkud podrobněji mohl věnovat problematice revoluce 1848. Domnívám se, že tyto pasáže, jakkoliv by nutně byly obecné, by pomohly čtenáři lépe pochopit okolnosti, za nichž ultrakonzervativci rozvíjeli své ideje. Možná by stálo za to i jen letmo zmínit, zda ultrakonzervativci byli pouze „francouzským specifíkem“ nebo zda můžeme jejich ideové pendanty nalézt i v jiných zemích s podobnou historickou zkušeností, například v Německu nebo v Itálii.

Přes uvedené připomínky je můj dojem z práce Martina Churaně pozitivní. Autor osvědčil velkou samostatnost v úsudku při psaní o tématu, jež ani ve francouzské historiografii není zcela zpracováno. Podle mého názoru text Martina Churaně splňuje požadavky kladené na diplomovou práci, kterou tímto doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji známkou výborně.

V Praze dne 19.8. 2006

Tomáš CHROBÁK

